

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

20 24 оны 02 сарын 23 өдөр

Дугаар 01

Улаанбаатар хот

Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих чиглэлээр 2024 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа (хөтөлбөр)-г шинэчлэн батлах тухай

Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3 дахь хэсэг, 28 дугаар зүйлийн 28.8.2, Засгийн газрын 2011 оны 375 дугаар тогтоолоор баталсан “Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн хөрөнгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, хяналт тавих журам”-ын 3.1, 2021 оны 340 дүгээр тогтоолоор баталсан “Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас жижиг зээл олгох, түүнд батлан даалт гаргах, хүүг нь нөхөн төлөх, санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх журам”-ын 5.1, 5.2 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих чиглэлээр 2024 онд хэрэгжүүлэх хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үйл ажиллагаа (хөтөлбөр)-г нэгдүгээр, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн санхүүжилтээр хэрэгжүүлэх төсвийн хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнг хоёрдугаар, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үйл ажиллагаа (хөтөлбөр)-ны хүрэх үр дүнг гуравдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газарт, хэрэгжилтийг зохион байгуулан хяналт тавьж, шалгуур үзүүлэлтийн дагуу үр дүнг үнэлж, тайлагнан ажиллахыг Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар /З.Энхболд/, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн ерөнхий газар /Ц.Нямсүрэн/-т, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сургалт, үнэлгээ, судалгааны институт /Б.Батбаатар/-д тус тус даалгасугай.

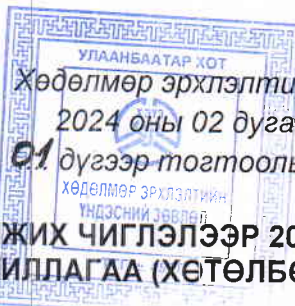
3. Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллахыг Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн гишүүд, аймаг, нийслэл, дүүргийн зөвлөлд тус тус даалгасугай.

4. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн 2023 оны 01 дүгээр тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА,
ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН
САЙД

Х.БУЛГАНТУЯА

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙГ ДЭМЖИХ ЧИГЛЭЛЭЭР 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА (ХӨТӨЛБӨР)

НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуулийн хүрээнд дараах үйл ажиллагаа буюу үйлчилгээ, арга хэмжээг хөдөлмөрийн насны хүн ам, зорилтот бүлэгт зориулан тухайн иргэний хэрэгцээнд үндэслэн сонгон хэрэгжүүлнэ. Үйлчилгээ, арга хэмжээг “Үйлчлүүлэгчид суурилсан хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээний ерөнхий зарчим, дараалал, зураглал”-ын дагуу зохион байгуулна.

Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага нь үйлчилгээ, арга хэмжээг зохион байгуулахдаа тухайн орон нутгийн хөдөлмөрийн зах зээлийн онцлог, хүн амын хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх, ажилгүйдэл болон ядуурлыг бууруулах чиглэлтэй уялдуулан (заавал, сонголтоор, ялгаатай) хэрэгжүүлнэ.

Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үйл ажиллагааг энэхүү баримт бичигт дурдсан хэлбэр агуулгаар зохион байгуулна.

ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗАРЧИМ, УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

Үйл ажиллагааг удирдлага, арга зүйгээр Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, нэгдсэн зохицуулалтаар Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн ерөнхий газар болон Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сургалт, үнэлгээ, судалгааны институт зохион байгуулалтаар хангаж ажиллана.

Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үйл ажиллагааны нэгдсэн удирдамж, зардлын жишиг хэмжээ (цаашид “нэгдсэн удирдамж”)-г Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд батална. Нэгдсэн удирдамжид нэр томьёо, ойлголт тодорхойлолт, үйлчилгээ, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх зарчим, дараалал, зохион байгуулалт, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, тайлагналт, хамрагдах иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад тавигдах шалгуур, үзүүлэлтийг тодорхойлж, үйлчилгээ, арга хэмжээний үйл явц, үе шат, үр дүн, оролцогч талуудын эрх, үүрэг, хариуцлага болон бусад шаардлагатай зохицуулалтуудыг тусгасан байна.

НЭГ.ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН НИЙТЛЭГ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Хөдөлмөр эрхлэлтийн нийтлэг үйлчилгээ гэж Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуульд заасан болон Засгийн газар, Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлөөр тодорхойлсон бусад үйлчилгээ байна. Үүнд:

1.1. Ажил, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө өгөх үйлчилгээ

Тодорхой ажил, мэргэжил, ажлын байрны талаарх мэдээ, мэдээллийг иргэдэд хүргэх, ажил, мэргэжлээ сонгох болон хөдөлмөр эрхлэлтийн нийтлэг үйлчилгээ, арга хэмжээнд хамрагдах нөхцөлийн талаар зөвлөгөө өгөх, хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллээр хангах үйлчилгээ үзүүлнэ.

1.1.1. Ганцаарчилсан зөвлөгөө үзүүлэх;

1.1.2. Бүлгээр мэдээлэл өгөх.

1.2. Ажилд зуучлах үйлчилгээ

Аймаг, нийслэл, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн асуудал хариуцсан байгууллага, хөдөлмөрийн бирж нь бүртгэсэн ажил хайгч болон ажилгүйдэлд өртөж болзошгүй иргэнийг ажил олгогчийн эрэлт хэрэгцээг үндэслэн ажилд зуучлах үйлчилгээ үзүүлнэ. Ажилд зуучлах үйлчилгээ дараах үе шаттай байна:

1.2.1. Хөдөлмөр эрхлэх чадварын үнэлгээ (Profiling);

1.2.2. Хөдөлмөр эрхлэх хувийн төлөвлөгөө боловсруулах;

1.2.3. Ажилд зуучлах (байнгын, цагийн, түр).

1.3. Хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллээр хангах үйлчилгээ

Аймаг, нийслэл, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн асуудал хариуцсан байгууллага, хөдөлмөрийн бирж нь иргэд, бүртгэсэн ажил хайгч болон ажилгүйдэлд өртөж болзошгүй иргэнд хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллээр хангах үйлчилгээ үзүүлнэ. Хөдөлмөрийн зах зээлийн тухай мэдээллээр хангахад дараах арга хэрэгсэл ашиглана:

1.3.1. Олон нийтэд зориулсан арга хэмжээний үеэр мэдээлэл өгөх;

1.3.2. Хэвлэл, мэдээллийн хэрэгсэл;

1.3.3. Мэдээллийн самбар, гудамж, талбайн мэдээллийн дэлгэц;

1.3.4. Хэвлэмэл материал (ном, лавлагаа, мэдээллийн эмхэтгэл, товхимол, сэтгүүл);

1.3.5. Бусад.

ХОЁР.ХӨДӨЛМӨРТ БЭЛТГЭХ СУРГАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Монгол Улсын хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны бодлогын баримт бичигт тусгагдсан төсөл, хөтөлбөр, бүтээн байгуулалт, хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, ажил олгогчийн захиалга¹, шаардлагад нийцсэн ажиллах хүчнийг мэргэжлийн болон суурь ур чадварын сургалтаар дамжуулан бэлтгэх, цалинтай болон хувиараа хөдөлмөр эрхлэх талаарх мэдлэгийг олгох замаар хөдөлмөрийн зах зээлд нэвтрүүлэхэд уг арга хэмжээний зорилго оршино.

Олон улсын байгууллагын зээл, тусламжаар тухайн орон нутгийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлж буй туршилтын төслийн үр шим хүртэгчдийг хөдөлмөрт бэлтгэх сургалтад хамруулна².

Сургалтын агуулга, хөтөлбөрийг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сургалт, үнэлгээ, судалгааны институт батална. Сургалтын хөтөлбөр нь чадавхжуулах болон чадамжид суурилсан хэлбэртэй байна. Хөдөлмөрт бэлтгэх сургалтыг³ дараах төрөл, хэлбэрээр зохион байгуулна.

2.1. Суурь ур чадварын сургалт

Хөдөлмөрийн харилцаа, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн анхан шатны мэдлэг олгох хүрээнд Ажлын байран дахь харилцааны ур чадвар; Сэтгэл зүйн сургалт; Анкет бэлтгэх; Ажлын ярилцлагад бэлтгэх; Аж ахуйн нэгж, байгууллагын хүний нөөцийн бодлогод нийцсэн тест, асуулгад бэлтгэх; Ажлын байр, бүтээгдэхүүн үйлчилгээний үйлдвэрлэлтэй танилцуулах зэрэг агуулгаар зохион байгуулна.

2.2. Танхимын болон үйлдвэрлэл дээрх мэргэжлийн сургалт

Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, ажил олгогчийн захиалга, шаардлагад нийцсэн мэргэжлийн ур чадварыг иргэнд богино хугацаанд олгох, давтан сургах, мэргэшүүлэхэд чиглэсэн сургалтын үйл ажиллагааг зохион байгуулна. Сургалтыг танхимын болон үйлдвэрлэл дээрх хэлбэрээр зохион байгуулна.

2.3. Аж ахуй эрхлэлтийн сургалт

2.3.1. Жижиг зээл, санхүүгийн дэмжлэг олгохоос өмнөх болон олгосны дараах сургалт.

Жижиг зээл, санхүүгийн дэмжлэгийн арга хэмжээний хүрээнд иргэн, нөхөрлөл, хоршоо, аж ахуйн нэгж, байгууллагад санхүүгийн мэдлэг олгох, төсөл боловсруулах, хэрэгжүүлэх тухай сургалтыг зохион байгуулна.

2.3.2. Мал маллах болон малын ашиг шим боловсруулах сургалт.

¹ Хөдөлмөрт бэлтгэх сургалтанд хамрагдаж байгаа иргэдийн 60-аас доошгүй хувийг ажил олгогчийн захиалгаар хамруулна.

² Азийн хөгжлийн банкны "Төгсөлтийн аргачлалын туршилт"-ын төсөл хамаарна.

³ Тухайн орон нутгийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага мэргэжлийн боловсрол сургалтын байгууллага, насан туршийн суралцахуйн төвийн чадавхи нөөцөөс хамааран хөдөлмөрт бэлтгэх сургалтад хуваарилсан хөрөнгийн 15 хүртлэх хувийг хамтран зохион байгуулж болно.

Малжуулах арга хэмжээнд хамрагдсан малчин өрхөд мал маллах арга ухааны болон малын ашиг шимийг боловсруулах сургалт, туршлага солилцох зэрэг үйл ажиллагааг зохион байгуулна.

2.4. Залуучуудын сургалт, зөвлөгөө⁴

2.4.1. Аймаг, нийслэл, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага, Олон Улсын Хөдөлмөрийн Байгууллагын загвар, стандартын дагуу суралцагч төвтэй, цахим сургалтын хэв шинжийг агуулсан зургаан модуль бүхий⁵ сургалт⁶ зохион байгуулна.

2.4.2. Хөдөлмөрийн тухай хууль, хөдөлмөрийн эрхийг маргаан шийдвэрлэх зохицуулалт, хөдөлмөрийн харилцааны сургалтыг түр болон цагийн ажил хөдөлмөр эрхэлдэг оюутан залуучуудад зохион байгуулна.

2.5. Эмэгтэйчүүдэд зориулсан богино хугацааны ур чадварын сургалт

2.5.1. Эмэгтэйчүүдийн гэрээс, зайнаас болон цахимаар ажиллах боломжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр хөдөлмөрийн харилцааны талаарх мэдлэг олгох, мэргэжлийн, суурь болон цахим ур чадварыг богино хугацаанд эзэмшүүлэх сургалтыг зохион байгуулна.

ГУРАВ.САНХҮҮГИЙН ДЭМЖЛЭГ ҮЗҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Ажлын байр бий болгох, хадгалах, бичил болон гарааны бизнесийг эхлүүлэх, эргэлтийн хөрөнгийг нэмэгдүүлэх, үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, сэргээхэд чиглэсэн барьцаагүй, хүүгүй санхүүгийн дэмжлэгийг эргэн төлөгдөх болон хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр олгох, бусад холбогдох дэмжлэг үзүүлэхэд үйл ажиллагааны зорилго оршино.

Олон улсын байгууллагын зээл, тусламжаар тухайн орон нутгийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлж буй туршилтын төслийн үр шим хүртэгчдээс⁷ санхүүгийн дэмжлэгт оролцуулан хамруулж болно.

3.1. Иргэн, аж ахуй эрхлэгчид олгох санхүүгийн дэмжлэг

3.1.1. Иргэнд олгох санхүүгийн дэмжлэг

Сонгон шалгаруулалтад тэнцсэн аж ахуй, бичил бизнес үйлдвэрлэл, үйлчилгээ⁸ эрхлэх хүсэлтэй 25 ба түүнээс дээш насны иргэнд⁹, мэргэжлийн боловсролын байгууллагын төгсөгчид¹⁰ Засгийн газрын тогтоолоор баталсан журамд заасан хэмжээгээр эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй санхүүгийн дэмжлэгийг¹¹ 36 хүртэлх сарын хугацаатай олгоно. Хэрэв иргэн санхүүгийн дэмжлэгийг 5.0 сая төгрөгөөс бага хэмжээгээр авах бол хүсэлтээ бичгээр гаргана.

3.1.2. Финтекээр богино хугацааны эргэлтийн хөрөнгийн дэмжлэг олгох

Санхүүгийн дэмжлэгийг зайнаас, түргэн, шуурхай олгох хүрээнд 1.0 хүртэл сая төгрөгийн эргэн төлөх нөхцөлтэй богино хугацааны эргэлтийн хөрөнгийн дэмжлэгийг туршилтаар финтек технологи (fintech) ашиглан иргэн, аж ахуй эрхлэгчид олгоно.

3.2. Малчдыг малжуулах

3.2.1. Малгүй болон цөөн малтай малчин өрхийг малжуулах санхүүгийн дэмжлэг олгох

⁴ Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих загвар төвүүдэд зохион байгуулна.

⁵ Олон Улсын Хөдөлмөрийн Байгууллагын "In Business" сургалтын модуль

⁶ Аймаг, нийслэлийн ажил олгогчдын байгууллагатай гэрээний үндсэнд хамтран зохион байгуулна. Ажил олгогчдын төв байгууллагын сургалтаар бэлтгэгдсэн чиглүүлэгч багшаар сургалтыг гүйцэтгүүлж болно.

⁷ Азийн хөгжлийн банкны "Төгсөлтийн аргачлалын туршилт"-ын төсөл хамаарна.

⁸ "Үйлчилгээ" гэдэг нь худалдааны үйл ажиллагаа эрхэлж байгааг хамааруулахгүй.

⁹ Шалгаруулах үйл ажиллагааг "Нэгдсэн удирдамж"-аар зохицуулна.

¹⁰ Санхүүгийн дэмжлэгийг төгсөгчид олгох бол тухайн орон нутагт санхүүгийн дэмжлэг олгох зорилгоор хуваарилсан хөрөнгийн 2 хувиас хэтрэхгүй хөрөнгийг зарцуулж болно.

¹¹ Эргэн төлөлтийг хугацаанд нь төлж ажлын байр шинээр бий болгосон иргэнд үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэхэд зориулж санхүүгийн дэмжлэгийг Засгийн газрын тогтоолоор баталсан хэмжээгээр нэмэгдүүлэн олгож болно.

21 аймаг, нийслэлийн алслагдсан 3 дүүргийн малгүй болон бог малд шилжүүлснээр 200 хүртэлх толгой малтай малчин өрхийг Засгийн газрын тогтоолоор баталсан журамд заасан хэмжээгээр малжуулах санхүүгийн дэмжлэгт эргэн төлөгдөх нөхцөлтэйгөөр хамруулна.

3.2.2. Өрхийг гэрээт малчнаар ажиллуулах

Улаанбаатар хот болон аймгийн төвөөс суманд, сум хооронд суурьшиж, мал маллах хүсэлтэй өрхийг гэрээт малчнаар ажилд зуучлах эсвэл малжуулах арга хэмжээнд хамруулж, Засгийн газрын тогтоолоор баталсан журамд заасан хэмжээгээр малжуулах санхүүгийн дэмжлэгийг эргэн төлөгдөх нөхцөлтэйгөөр олгоно.

3.3. Гарааны бизнес эрхлэгч залуучуудад санхүүгийн дэмжлэг олгох

3.3.1. Шинэ технологи, инновац бүхий шинэлэг санал, санаачилга гаргаж, аж ахуй эрхлэх төсөл боловсруулсан шилдэг гарааны бизнес эрхлэгч залуу болон залуучуудын багийг нээлттэй өрсөлдөөний зарчмаар шалгаруулж, 10.0 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэгийг аймаг, дүүргийн шилдэг гарааны бизнест олгоно. Улсын хэмжээний гарааны бизнесүүдэд 1 дүгээр байр (нэг баг) 20.0 сая, 2 дугаар байр (хоёр баг) 17.0 сая, 3 дугаар байр (гурван баг) 15.0 сая төгрөгийг тус тус эргэн төлөх нөхцөлгүйгээр олгоно.

3.3.2. Гарааны бизнесийн санааг баяжуулах, өрсөлдүүлэх, хөгжүүлэх зэрэг арга хэмжээг бизнесийн зөвлөх (ментор)-ийн туслалцаатайгаар зохион байгуулна.

3.4. Ахмадын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих санхүүгийн дэмжлэг

Аж ахуй болон өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэх хүсэлтэй ахмад (өндөр настны, цэргийн, хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр тэтгэвэр тогтоолгосон хүн) настанд Засгийн газрын тогтоолоор баталсан журамд заасан хэмжээгээр санхүүгийн дэмжлэгийг 24 сарын хугацаанд эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй олгоно. Хэрэв иргэн санхүүгийн дэмжлэгийг 5.0 сая төгрөгөөс бага хэмжээгээр авах бол хүсэлтээ бичгээр гаргана.

3.5. Ажил олгогчийг дэмжих

3.5.1. Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад бүртгүүлснээс хойш ажил идэвхтэй хайж байгаа, 6 сараас дээш хугацаагаар ажил олж чадаагүй иргэнийг ажилд авч, 12 сараас доошгүй хугацаагаар байнгын ажлын байраар хангасан ажил олгогчид хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 12 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний урамшууллыг ажлын байрны тоогоор тооцож нэг удаа олгоно.

3.5.2. Хөдөлмөрийн насанд хүрээд асрамжийн газраас гарсан болон хорих ангиас суллагдсан (Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.7) иргэнийг үйлдвэрлэл дээрээ дадлагажуулан үндсэн ажилтнаар нэг жилээс доошгүй хугацаагаар үргэлжлүүлэн байнгын ажлын байраар хангаж байгаа ажил олгогчид дадлагын хугацааны сургалтын зардлыг нөхөн олгож, нэг жилийн цалин хөлстэй тэнцэх хэмжээний санхүүгийн дэмжлэгийг бий болгосон байнгын ажлын байрны тоогоор тооцож нэг удаа олгоно.

3.6. Түрээсийн дэмжлэг үзүүлэх

Аймаг, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар 6 болон түүнээс дээш сарын хугацаагаар ажлын байр түрээслэн үйл ажиллагаа явуулж байгаа, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас жижиг зээл, санхүүгийн дэмжлэг авсан гэрээний хугацаа хүчинтэй байгаа иргэн, аж ахуйн нэгжид, түрээсийн гэрээ, холбогдох баримт бичиг, газар дээрх нөхцөл байдлын үнэлгээнд үндэслэн тухайн жилийн 6 хүртэл сарын хугацааны түрээсийн төлбөрийн хөнгөлөлт¹² ийг төлбөр төлсөн баримтын дүнгээр нөхөн олгоно. Тус дэмжлэгт ахмадын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих зорилгоор орон нутаг дахь ахмадын төвийг хамруулж болно.

3.7. Борлуулалтын дэмжлэг үзүүлэх

¹² "Нэгдсэн удирдамж"-ийн зардлын жишиг хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байна.

Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас жижиг зээл, санхүүгийн болон бусад дэмжлэг авсан иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйлдвэрлэсэн бараа, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг борлуулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор орон нутагт борлуулалтын цэг ажиллуулах, улсын хэмжээнд хамгийн өндөр ашиглалт хандалттай 2 хүртэлх хувийн хэвшлийн худалдааны цахим хуудастай хамтарч ажиллана.¹³

3.8. Хүүхэд харах төвийн түрээсийн болон бусад дэмжлэг үзүүлэх

Хүүхэд харах үйлчилгээ явуулж байгаа төвд жилийн 6 хүртэл сарын хугацааны түрээсийн төлбөрийн хөнгөлөлт болон бусад дэмжлэгийг төлбөр төлсөн баримтаар нөхөн олгоно.¹⁴

ДӨРӨВ.ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ИРГЭДИЙН ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙГ ДЭМЖИХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨР

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг хөдөлмөр эрхлэх, хувиараа үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэх, тэдгээрийн онцлог хэрэгцээнд нь нийцсэн тохируулгатай ажлын байр бий болгох, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг ажлын байраар хангах, ажил олгогчийг дэмжихэд чиглэсэн үйлчилгээ, арга хэмжээг (дохионы хэлмэрч, ажлын байрны тохируулга г.м) хэрэгжүүлэх зорилготой.

Олон улсын байгууллагын зээл, тусламжаар тухайн орон нутгийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлж буй туршилтын төслийн үр шим хүртэгчдээс¹⁵ оролцуулан хамруулж болно.

4.1.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих цогц арга хэмжээ (Job Coaching)

4.1.1. Цогц арга хэмжээ нь дараах үе шаттай байна.

- а) Бэлтгэл үе;
- б) Төвлөрсөн дэмжлэгийн үе;
- в) Дэмжлэгийг аажмаар багасгах үе;
- г) Тогтвортой байдлыг дэмжих үе.

4.2.Санхүүгийн дэмжлэг

4.2.1.Иргэнд үзүүлэх санхүүгийн дэмжлэг

Бичил үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, өрхийн аж ахуй эрхэлж, ажлын байр бий болгох зорилготой хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн болон хөгжлийн бэрхшээлтэй гэр бүлийн гишүүнээ гэртээ асарч байгаа (давхар хөдөлмөр эрхэлдэггүй) хүний боловсруулсан төслийг шалгаруулж, Засгийн газраас тогтоосон хэмжээгээр барьцаагүй, хүүгүй, санхүүгийн дэмжлэгийг 36 хүртэл сарын хугацаанд 50 хувийг нь эргэн төлөх нөхцөлтэй олгоно. Иргэн санхүүгийн дэмжлэгийг 5.0 сая төгрөгөөс бага хэмжээгээр авах бол хүсэлтээ бичгээр гаргана.

4.2.2.Төрийн бус байгууллагад үзүүлэх санхүүгийн дэмжлэг

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хамгаалах чиглэлээр 2-оос доошгүй жил байнгын үйл ажиллагаа явуулж байгаа төрийн бус байгууллагын боловсруулсан хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний онцлогт нь нийцсэн тохируулгатай ажлын байр бий болгож, тогтвортой ажиллуулах төслийг сонгон шалгаруулж, нэг ажлын байранд 10 сая хүртэл төгрөгөөр тооцон Засгийн газраас тогтоосон хэмжээгээр барьцаагүй, хүүгүй, санхүүгийн дэмжлэгийг 36 хүртэл сарын хугацаанд 50 хувийг эргэн төлөх нөхцөлтэйгээр олгоно. Санхүүгийн дэмжлэгт шалгарсан төрийн бус байгууллага гэрээ байгуулснаас хойш эхний 6 сарын хугацаанд эргэн төлөлтөөс чөлөөлөгдөнө. Сонгон шалгаруулалтыг гурван үе шаттай зохион байгуулна.

¹³Цахим хуудасны хандалтыг холбогдох төрийн байгууллагын хандалтын мэдээлэлд үндэслэнэ.

¹⁴"Нэгдсэн удирдамж"-ийн зардлын жишиг хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байна.

¹⁵ Азийн хөгжлийн банкны "Төгсөлтийн аргачлалын туршилт"-ын төсөл хамаарна.

4.2.3. Аж ахуйн нэгжид үзүүлэх санхүүгийн дэмжлэг

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний үүсгэн байгуулсан аж ахуйн нэгжийн бизнесээ өргөжүүлэх, ажлын байрны тохируулга, технологио шинэчлэх, шинээр бий болгосон ажлын байраа хадгалах, шинээр тохируулгатай ажлын байр бий болгож хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг тогтвортой ажиллуулах тухай төсөлд нэг ажлын байранд 10.0 сая хүртэл төгрөгөөр Засгийн газраас тогтоосон хэмжээгээр, барьцаагүй, хүүгүй, санхүүгийн дэмжлэгийг 36 хүртэл сарын хугацаанд, бичил үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгчид Засгийн газраас тогтоосон хэмжээгээр санхүүгийн дэмжлэгийг 48 хүртэл сарын хугацаанд эргэн төлөх нөхцөлтэйгөөр олгоно. Сонгон шалгаруулалтыг гурван үе шаттай зохион байгуулна.

4.3. Аж ахуй эрхлэлтийн сургалт (өмнөх ба дараах)

Санхүүгийн дэмжлэг олгох арга хэмжээнд шалгарч, хамрагдсан хүн, аж ахуйн нэгжид шаардлагатай тохиолдолд аж ахуй эрхлэлтийн сургалтыг зохион байгуулна.

4.4. Хөдөлмөр эрхлэлтийн сургалт

4.4.1. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөдөлмөр эрхлэлтийн сургалтыг мэргэжлийн ур чадвар, чадамжийг 1-10 сарын хугацаанд багтаан эрх бүхий мэргэшсэн боломжит тохируулгатай сургалтын орчин бүрдүүлсэн мэргэжлийн сургалтын байгууллагатай гэрээлэн гүйцэтгүүлэх бөгөөд модуль хэлбэртэй, тусгайлсан сургалтын хөтөлбөртэй¹⁶, хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд нийцсэн байна.

4.4.2. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд зориулсан мэргэжлийн чадамж эзэмшүүлэх танхимын болон үйлдвэрлэл дээрх хөдөлмөр эрхлэлтийн сургалтыг тухайн хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хүсэл сонирхол, мэргэжил ур чадварт нь тохирсон сургалтын төрөл хэлбэрийг сонгон зохион байгуулна. Энэ арга хэмжээний хүрээнд хөтөч, дохионы хэлмэрчийг бэлтгэх хараагүй хүмүүсийн орон зайн чиг баримжаа олгох сургалт болон хэрэгцээ шаардлагатай нэмэлт сургалтыг хийж болно.

4.5. Борлуулалтын болон ажлын байрны түрээсийн дэмжлэг

4.5.1. Ажлын байрны түрээсийн төлбөрийн хөнгөлөлтөд үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ажлын байр түрээслэн 6 сараас дээш хугацаагаар тасралтгүй үйл ажиллагаа эрхэлсэн хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн, мөн нийт ажилтны 50-иас доошгүй хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнтэй аж ахуйн нэгж, байгууллага, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний үүсгэн байгуулсан аж ахуйн нэгж, байгууллага, төрийн бус байгууллага, бизнес инкубатор төвийн бойжигчид гэрээний хүчинтэй хугацаагаар тооцон тухайн жилийн 6 хүртэл сарын хугацаанд түрээсийн төлбөрийн дэмжлэгийг олгоно.

4.5.2. Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 144.3 дахь хэсгийг хэрэгжүүлэх журмын дагуу хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний үйлдвэрлэсэн бараа, бүтээгдэхүүнийг борлуулах ажилд Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн ерөнхий газар, Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар, аймаг, нийслэл, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага дэмжлэг үзүүлж ажиллана.

4.6. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд ажлын байр бий болгосон ажил олгогчид үзүүлэх дэмжлэг

4.6.1. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг ажилд авч, 12 сараас доошгүй хугацаагаар ажлын байраар хангаж, цалин олгож, нийгмийн даатгалын шимтгэлийг төлсөн ажил олгогч, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагад байнгын ажлын байраар хангасан хөгжлийн бэрхшээлтэй ажилтны тоогоор хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 12 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний урамшууллыг нэг удаа олгоно.

4.6.2. Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 144 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт тогтоосон хувиас илүү гарсан хэмжээнд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг ажилд авч, 12 сараас доошгүй хугацаагаар ажлын байраар хангасан бол хуулиар тогтоосон хувиас илүү гарсан байнгын

¹⁶ Сургалтын хөтөлбөрийг ХНХСҮСИ-ээс боловсруулан батална.

ажлын байраар хангасан хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоогоор хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 12 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний урамшууллыг тус бүр нэг удаа олгоно.

4.7.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих бусад үйл ажиллагаа

- 4.7.1. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 144 дүгээр зүйлийн хэрэгжилтэд зөвлөн туслах үйлчилгээг үзүүлэх;
- 4.7.2. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөдөлмөр эрхлэлттэй холбоотой судалгаа хийх, эрх зүйн орчин, дүрэм журмыг сайжруулах, хуулийн төслийн санал боловсруулах;
- 4.7.3. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөдөлмөр эрхлэлтийн сайн жишээг түгээн дэлгэрүүлэх сурталчилгаа, нөлөөллийн ажил хийх;
- 4.7.4. Хөдөлмөр эрхлэх боломжтой хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд хөдөлмөр эрхлэхэд зориулж хувийн туслахын үйлчилгээ үзүүлэх арга хэмжээ, хувийн туслах бэлтгэх сургалт зохион байгуулах, олон нийтэд түгээх;
- 4.7.5. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлттэй холбоотой мэдээллийн санг үүсгэх, аж байдлын судалгаа хийх;
- 4.7.6. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн мэргэжлээрээ ажиллахад дэмжлэг үзүүлэх;
- 4.7.7. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн үйлдвэрлэсэн бараа, бүтээгдэхүүнийг борлуулах сурталчилах зорилгоор бизнес кластер үүсгэн ажиллах, бизнес инкубацийн үйлчилгээ, гадаад, дотоодод борлуулалтаа нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;
- 4.7.8. Хөдөлмөр эрхэлж буй сонсголын бэрхшээлтэй хүнд зайнаас зөвлөн туслах, уулзалт хэлэлцүүлэг, дүрс бичлэгт дохионы хэлмэрчийн үйлчилгээ үзүүлэх;
- 4.7.9. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн хөдөлмөр хийх явцад тухайн хүний эрх зөрчигдөхөөс урьдчилан сэргийлэх, зөрчигдсөн эрхийг сэргээх чиглэлээр хууль зүйн тусалцаа үзүүлэх үйл ажиллагаа;
- 4.7.10. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөдөлмөр эрхлэхтэй холбоотой бусад үйл ажиллагаа (Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний онцлогт нийцсэн тусгайлсан ажлын байрыг шинээр бий болгох, нэвтрүүлэх тогтвортой үйл ажиллагаанд зориулж дэмжлэг үзүүлэх, хөгжлийн бэрхшээлийн хэлбэр бүрээр хөдөлмөрийн нөхөн сэргээлтийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг ТББ-д дэмжлэг үзүүлэх, Хараагүй хүмүүсийн хөдөлмөр сургалт, хөгжлийн төвд шинэ ажлын байр нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх болон бусад үйл ажиллагаа)

ТАВ.ТҮР АЖЛЫН БАЙРЫГ ДЭМЖИХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Ногоон хөгжлийн болон нийтийн шинж чанартай ажилд ажилгүй иргэдийн оролцох боломжийг хангах, иргэдийг эх орныхоо байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх, амьдарч буй орчны нийтийн эзэмшлийн зам, талбайг сайжруулах чиглэлээр ажлын байраар хангаж, ажилгүй, ажил олоход хүндрэлтэй зорилтот бүлгийн иргэдэд түр хугацааны хөдөлмөр эрхлэх боломжийг нэмэгдүүлэх зорилготой юм.

5.1. Мод тарих¹⁷

“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хэрэгжилтийг хангах, байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагааг дэмжих, иргэдийн идэвх санаачилгыг нэмэгдүүлэх, ажилгүй иргэн болон ахмад настны оролцоог¹⁸ хангах, тэдний орлогыг нэмэгдүүлэх зорилгоор мод тарих, суулгах үйл ажиллагааг зохион байгуулна.

5.2. Нийтийг хамарсан ажил

Байгалийн гамшиг, гэнэтийн болон давагдашгүй хүчний шинжтэй бусад нөхцөл байдлын улмаас үүссэн хор уршгийг арилгах, нөхөн сэргээх, нийтийн эзэмшлийн гудамж, зам, талбайд бүтээн байгуулалт хийх, сайжруулах, тохижилт хийх, хог хаягдалгүй байлгах, байгаль орчныг хамгаалах, ой цэвэрлэх, голын ай сав, үер усны даланг цэвэрлэх, усны нөөц сан байгуулах, засварлах зэрэг нийтийн эрх ашиг, эрүүл аюулгүй орчин бүрдүүлэх үйл ажиллагаанд ажилгүй болон ажилд ороход хүндрэлтэй иргэн, ахмад настныг¹⁹ хамруулна.

¹⁷ “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хэрэгжилтийг хангахад болон байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагааг дэмжих арга хэмжээ.

¹⁸ Нийт хамрагдалтын 15 хувиас багагүй байна.

¹⁹ Нийт хамрагдалтын 15 хувиас багагүй байна.

5.3. Ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээ²⁰

Ахмад мэргэжилтний ажил, хөдөлмөрт оролцох оролцоог нэмэгдүүлж, мэдээллийн сан үүсгэн тэдний мэдлэг, ажлын туршлагыг өсвөр хойч, залуу үеийнхэнд өвлүүлэх, зөвлөн туслах үйлчилгээ (сургалт, ментор, дадлагын хэлбэрээр)-г үзүүлэх болон хувиараа аж ахуй эрхэлж орлогоо нэмэгдүүлэх зорилгоор холбон зуучлах байдлаар зохион байгуулна.

5.4. Ахмадын төрийн бус байгууллагын зөвлөх үйлчилгээ

Ахмад настны эрх ашгийг хамгаалах чиглэлээр ажилладаг орон нутаг дахь холбоотой хамтран ажиллах гэрээний үндсэн дээр зөвлөх үйлчилгээ зохион байгуулна. Тухайн холбоо нь зөвлөх үйлчилгээний чиглэлээр мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө, зөвлөмж үзүүлэх мэргэжлийн ур чадвартай баг, бүрэлдэхүүнтэй байх бөгөөд зөвлөх үйлчилгээний захиалгад үндэслэн ирүүлсэн төслийг сонгон шалгаруулж, төсөлд хамрагдах ахмад мэргэшсэн зөвлөх мэргэжилтнүүдийг "Ахмад мэргэшсэн зөвлөхүүдийн нэгдсэн мэдээллийн сан"-д бүртгэнэ.

5.5. Хүүхэд хамгаалагч үйлчилгээ

Аймаг, дүүргийн Цагдаагийн газар, хэлтэс болон Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газар, хэлтэс нь боловсролын байгууллага, хүүхдийн байгууллага, цэрэг, цагдаагийн байгууллагаас өндөр насны тэтгэвэрт гарсан 65 хүртэлх насны ахмад настныг хүүхэд хамгаалагчаар сонгон авч, сургалтад хамруулах ба хүүхэд хамгаалагч нартай хамтран ажиллах сайн дурын ажилтнуудыг мэдээллээр ханган, ажиллах хүсэлтэй иргэдтэй гэрээ байгуулан хүүхэд эрсдэлд орж болзошгүй орчинд ажиллуулна.

ЗУРГАА.ЗАСГИЙН ГАЗАР БОЛОН ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОДОРХОЙЛСОН ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙГ ДЭМЖИХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Монгол Улсын Засгийн газрын бодлого хөтөлбөртэй уялдсан байдлаар цаг үеийн шинж чанартай тухайн жилд хэрэгжүүлэх арга хэмжээ байх бөгөөд хөгжлийн хамтын ажиллагааны хүрээнд олон улсын байгууллагуудын хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих туршилтын болон дэмжлэг нь хүн амын хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх цаг үеийн шинж чанартай арга хэмжээ, төсөл байна.

6.1.Засгийн газраас болон Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн шийдвэрийн дагуу хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх үйлчилгээ, арга хэмжээ, төсөл, хөтөлбөрийг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд боловсруулж, хэрэгжүүлэн хяналт тавьж ажиллана.

- 6.1.1. Залуучуудыг хөдөлмөрт бэлтгэх төслийг боловсронгуй болгож хэрэгжүүлэх;
- 6.1.2. Ажил олоход хүндрэлтэй иргэнийг тогтмол ажлын байраар хангасан аж ахуйн нэгжид санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх;
- 6.1.3. Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагын суралцагчдыг ажил олгогчид дагалдуулан суралцуулахад дэмжлэг үзүүлэх;
- 6.1.4. Өмнөх мэдлэг, ур чадварын үнэлгээ - RPL (Recognition of Prior Learning)-г зохион байгуулах;
- 6.1.5. Эмэгтэйчүүд, ахмад болон залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн судалгаа, нөлөөллийн ажил зохион байгуулах, туршилтын төсөл хэрэгжүүлэх;
- 6.1.6. Хөдөлмөрийн харилцааг дэмжих төсөл;
- 6.1.7. Хөдөлмөр эрхлэлтийн нийтлэг үйлчилгээг хөгжүүлэх, мэргэжил сонголт, ажилд зуучлалын үйл ажиллагааг сайжруулах арга хэмжээг зохион байгуулах;
- 6.1.8. Аймаг, дүүргийн Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага орон нутгийн онцлог хэрэгцээ шаардлагад тулгуурлан Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих чиглэлээр хэрэгжүүлэх үйлчилгээ, арга хэмжээний санал боловсруулах;
- 6.1.9. Хохирогчийг ажлын байраар хангах, мэргэжлийн сургалтад хамруулах үйлчилгээ үзүүлэх.

²⁰ Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар "Ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээнд хамрагдах зөвлөхүүдийн мэдээллийн нэгдсэн сан"-г үүсгэж, хяналт тавьж ажиллана.

Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн
2024 оны 02 дугаар сарын 23 ны өдрийн
01 дүгээр тогтоолын хоёрдугаар хавсралт

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙГ ДЭМЖИХ САНГИЙН САНХҮҮЖИЛТЭЭР ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨСВИЙН ХӨТӨЛБӨРИЙН ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Дунд хугацааны бодлогын зорилт	Тогтвортой хөгжлийн зорилго	Төсвийн хөтөлбөрийн хүрэх үр дүн	Төсвийн хөтөлбөрийн үр дүнгийн шалгуур үзүүлэлт	2023 он (Суурь түвшин)	2024 он (Зорилтот түвшин)
ЗГҮАХ 2.5.6. "Цахим Монгол" арга хэмжээний хүрээнд хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын салбарыг бүхэлд нь цахимжуулж, иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээг ил тод, шуурхай, хүртээмжтэй болгоно. ЗГҮАХХАХТ 2.5.6.4. Хүн амын бүлэг, эдийн засгийн салбарын хэрэгцээнд нийцүүлэн хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээний "Үйлчлүүлэгч төвтэй аргачлал"-ыг нэвтрүүлж цахимжуулна; ЗГҮАХ 2.5.9. Орлого багатай өрхийн ажил эрхлэхгүй байгаа насанд хүрсэн гишүүдийг мэргэшил эзэмшүүлэх, үр чадварыг нь ахиулах сургалтад хамруулж, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ. ЗГҮАХХАХТ 2.5.9.1. Орлого багатай өрхийн гишүүдэд мэргэжлийн үр чадвар олгох, мэргэшүүлэх, хөдөлмөр эрхлэх үр чадварыг дээшлүүлэх сургалтад хамруулж, ажилд зуучлах, онцлог хэрэгцээнд нийцүүлсэн хөтөлбөр, төсөл хэрэгжүүлнэ. ЗГҮАХ 2.5.14. Бүтээн байгуулалтын томоохон төслүүдийн үр дүнд болон хувийн хэвшил, жижиг, дунд үйлдвэрлэл, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих замаар 150 мянган ажлын байр шинээр бий болгоно. ЗГҮАХХАХТ 2.5.14.2. Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, бичил бизнес эрхлэгчдэд олгох жижиг зээлийн хэмжээг нэмэгдүүлж, хугацааг уртасган хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ. ЗГҮАХХАХТ 2.5.14.3. Зорилтот бүлгийн иргэдийн хувиараа аж ахуй, гарааны бизнес эрхлэхийг дэмжих	Зорилт 8.5. 2030 он хүртэл эрэгтэй, эмэгтэй хүн бүр тэр дундаа залуу болон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийг бүрэн, бүтээмжтэй ажил, зохистой хөдөлмөр эрхлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх	1. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийг хөдөлмөрийн зах зээлийн нээлттэй ажлын байранд зуучилсан байна.	1. Байнгын ажилтай болсон хүний тоо /3 сар ба түүнээс дээш хугацаанд НДШ төлсөн/	17,491	17,600
		2. Хувь хүний хандлага, зөөлөн үр чадвар, аж ахуй эрхлэх болон цахим орчинд ажиллах чадвар сайжирснаар ажилтай болно.			
		3. Санхүүгийн дэмжлэг, ажлын байрны ба түрээсийн дэмжлэг авч аж ахуй эрхэлж хувиараа хөдөлмөр эрхлэх болсон иргэдийн тоо нэмэгдсэн байна.	2. Хувиараа хөдөлмөр эрхэлж эхэлсэн хүний тоо	5,823	4,235

зорилгоор хүүгүй, барьцаагүй, эргэн төлөлтийн санхүүгийн дэмжлэг болон бусад шинэ арга дэмжлэгийг хэрэгжүүлж хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.					
ЗГҮАХХАХТ 2.5.6.4. Хүн амын бүлэг, эдийн засгийн салбарын хэрэгцээнд нийцүүлэн хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээний "Үйлчлүүлэгч төвтэй аргачлал"-ыг нэвтрүүлж цахимжуулна;	4.Бүртгэлтэй иргэдийг түр ажлын байраар хангаж, орлоготой болгосон байна.	ажилгүй	3. Хадгалагдсан ажлын байрны тоо	2,024	1,315
ЗГҮАХХАХТ 2.5.9.2. Хүн амын бүлгүүд, нийгмийн эмзэг бүлгийн иргэдэд чиглэсэн санхүүгийн бус дэмжлэг үзүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээ хэрэгжүүлж, хөдөлмөрт бэлтгэх, аж ахуй эрхлэх болон бусад үйл ажиллагааны дэмжлэг үзүүлнэ.	5. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний эрхлэлтийг нэмэгдүүлсэн байна.	хөдөлмөр	4. Түр ажлын байртай болсон хүний тоо	24,311	13,927
МУХТЖҮЧ 2.6.1. Хөдөлмөрийн болон хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн хууль тогтоомжийг шинэчилж, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлсэн, цалин хөлсний тогтолцоог боловсронгуй болгоно.	6.Хөдөлмөрийн харилцааг сайжруулж, ажлын байрыг зохистой болгох ажил олгогчийн ойлголт, мэдлэгийг дээшлүүлсэн байна.	нэмэгдүүлсэн	5. Ажилтай болсон ХБИ-ний тоо	1,396	2,509
	7. Хөдөлмөрийн харилцааны хүрээнд гарч буй зөрчил маргааны тоо			-	1,857

ЗГҮАХ – Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр

ЗГҮАХХАХТ – Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө

МУХТЖҮЧ – Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл

Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн
2024 оны 02 дугаар сарын 23-ны өдрийн
01 дүгээр тогтоолын гуравдугаар хавсралт

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙГ ДЭМЖИХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА (ХӨТӨЛБӨР)-НЫ ХҮРЭХ ҮР ДҮН

Үйл ажиллагаа	Үйлчилгээ, арга хэмжээ		Үр дүнгийн шалгуур үзүүлэлт	2023	2024	
				Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	
ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН НИЙТЛЭГ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	Ажил, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө өгөх үйлчилгээ	1	Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох ганцаарчилсан зөвлөх үйлчилгээнд хамруулсан хүний тоо	18,013	27,329	
			2	Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох бүлгээр зохион байгуулсан зөвлөх үйлчилгээнд хамруулсан хүний тоо	32,975	33,714
		Хөдөлмөр эрхлэх чадварын үнэлгээ (Profiling)	3	ХХҮГ-аар үйлчлүүлсэн ажилгүй эсхүл ажилгүйдэлд өртөж болзошгүй иргэн, хувиараа хөдөлмөр эрхлэх иргэдээс профайлинг үйлчилгээнд хамруулсан хүний тоо	21,870	14,858
			4	Хөдөлмөр эрхлэлтийн хувийн төлөвлөгөө боловсруулсан хүний тоо	8,437	14,911
	Ажилд суучлах үйлчилгээ	5	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдээс ажлын байранд суучлагдаж, 3 сараас доошгүй хугацаанд НДШ төлж, ажилласан хүний тоо	17,491	18,391	
		6	Байнгын ажлын байранд суучлагдсан хүний тоо	17,491	18,391	
		7	Цагийн ажлын байранд суучлагдсан хүний тоо	7,828	9,530	
		8	Түр ажлын байранд суучлагдсан хүний тоо	5,862	6,142	

ХӨДӨЛМӨРТ БЭЛТГЭХ СУРГАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	Суурь ур чадварын сургалт		9	Суурь ур чадварын сургалтад хамрагдсан хүний тоо	6,643	7,003
	Танхимын болон үйлдвэрлэл дээрх мэргэжлийн сургалт	Танхимын сургалт	10	Мэргэжлийн сургалтад хамрагдсан иргэдээс төгсөлтийн шалгалтад тэнцэж чадамжийн гэрчилгээ авсан суралцагчийн хувь	80.0	80.0
		Танхимын болон үйлдвэрлэл дээрх мэргэжлийн сургалт	11	Мэргэжлийн сургалтад (танхимын болон үйлдвэрлэл дээрх) хамрагдсан иргэдийн тоо	3,629	3,613
		Суралцагчид олгох унаа, хоолны зардал				
	Аж ахуй эрхлэлтийн сургалт	Жижиг зээл, санхүүгийн дэмжлэг олгохоос өмнөх сургалт				
		Жижиг зээл, санхүүгийн дэмжлэг олгосны дараах				
		Мал маллах, малын ашиг шим боловсруулах сургалт	12	Сургалтад хамрагдсан иргэдээс байнгын ажилтай болсон иргэний тоо (шимтгэл төлөгч ажилтан болон хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчийг аль алиныг оруулна)	5,672	4,755
	Залуучуудын сургалт, зөвлөгөө	/сүү, цагаан идээ боловсруулах/				
		Мал маллах, малын ашиг шим боловсруулах сургалт				
		/мал маллах арга ухаан/				
	Эмэгтэйчүүдэд зориулсан богино хугацааны ур чадварын сургалт	Залуучуудын сургалт, зөвлөгөө	13	Сургалт, мэдээлэл авсан 18-34 насны залуучуудын тоо	1,226	3,720
		Эмэгтэйчүүдэд зориулсан богино хугацааны ур чадварын сургалт	14	Сургалтад хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо	882	831

САНХҮҮГИЙН ДЭМЖЛЭГ ҮЗҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	Иргэн, аж ахуй эрхлэгчид олгох санхүүгийн дэмжлэг	Иргэнд олгох санхүүгийн дэмжлэг	15	Санхүүгийн дэмжлэгт хамрагдсан хүний тоо	2,238	2,000
			16	Санхүүгийн дэмжлэг авсан иргэдээс хувиараа хөдөлмөр эрхлэх болсон хүний тоо	-	-
			17	Санхүүгийн дэмжлэг авсан эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	56.0	58.0
		Финтекээр богино хугацааны эргэлтийн хөрөнгийн дэмжлэг олгох	18	Финтекээр эргэлтийн хөрөнгийн дэмжлэгт хамрагдсан хүний тоо	6,812	10,000
	Малчдыг малжуулах	Малгүй болон цөөн малтай малчин өрхийг малжуулах санхүүгийн дэмжлэг олгох	19	Санхүүгийн дэмжлэг авсан малчин өрхийн тоо	1,090	1,394
		Өрхийг гэрээт малчнаар ажиллуулах	20	Гэрээт малчнаар ажилд зуучлуулсан хүний тоо	43	104
	Гарааны бизнес эрхлэгч залуучуудад санхүүгийн дэмжлэг олгох	Шилдэг "Старт-Ап" залуу, залуучуудын багийг сонгон шалгаруулж, санхүүгийн дэмжлэг олгох	21	Гарааны бизнесийн санхүүгийн дэмжлэгт хамрагдсан залуучуудын тоо	41	36
		"Старт-Ап" залуучуудад гарааны бизнесийн дэмжлэг, сургалт, зөвлөгөө, менторын үйлчилгээ	22	Гарааны бизнесийн сургалт, зөвлөгөөнд хамрагдсан залуучуудын тоо	100	-
	Ахмадын хөдөлмөр санхүүгийн дэмжлэг	Ахмадын эрхлэлтийг дэмжих	23	Санхүүгийн дэмжлэгт хамрагдсан ахмадын тоо	1,095	1,307

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үйл ажиллагаа	Ажил олгогчийг дэмжих	Ажил олгогчид урамшуулал олгох /6 сараас дээш хугацаагаар бүртгэлтэй ажилгүй иргэнийг ажлын байраар ажлын байраар хангасан/	24	Байнгын ажилтай болсон иргэдийн тоо	72	69
	Түрээсийн дэмжлэг үзүүлэх	Ажлын байрны түрээсийн төлбөрийн хөнгөлөлт	25	Арга хэмжээнд хамрагдсан аж ахуй эрхлэгчийн тоо	465	380
	Борлуулалтын дэмжлэг үзүүлэх		26	Борлуулалтын дэмжлэгт хамрагдсан бараа, бүтээгдэхүүний тоо	460	75
	Хүүхэд харах төвийн түрээсийн болон урсгал зардлын дэмжлэг үзүүлэх		28	Түрээсийн дэмжлэгт хамрагдсан хүүхэд харах төвийн тоо	49	85
			29	Бусад дэмжлэгт хамрагдсан хүүхэд харах төвийн тоо	-	-
	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих цогц арга хэмжээ		30	Арга хэмжээнд хамрагдсан хүний тоо	84	70
	Санхүүгийн дэмжлэг	Иргэнд үзүүлэх санхүүгийн дэмжлэг	31	Санхүүгийн дэмжлэг авч хувиараа хөдөлмөр эрхэлж байгаа ХБИ-ний тоо	980	735
		Төрийн бус байгууллагад үзүүлэх санхүүгийн дэмжлэг	32	Дэмжлэгт хамрагдсан төрийн бус байгууллагын тоо	25	25
		Аж ахуйн нэгжид үзүүлэх санхүүгийн дэмжлэг	33	Тохируулгатай ажлын байраар хангагдсан хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо	22	25
	Аж ахуй эрхлэлтийн сургалт	Өмнөх сургалт	34	Мэргэжлийн, давтан болон аж ахуй эрхлэлтийн сургалтад хамрагдсан ХБИ-ээс байнгын ажлын байртай болсон буюу хувиараа хөдөлмөр эрхэлж байгаа хүний эзлэх хувь	24.6	30.0
		Дараах сургалт	35			
	Хөдөлмөр эрхлэлтийн сургалт	Хөдөлмөр эрхлэлтийн сургалт	36			

	Танхимын үйлдвэрлэл болон дээрх сургалт	37	Мэргэжлийн болон давтан сургалтад (танхимын болон үйлдвэрлэлийн) хамрагдсан ХБИ-ний тоо	389	703
ТҮР АЖЛЫН БАЙРЫГ ДЭМЖИХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	Борлуулалтын болон ажлын байрны түрээсийн дэмжлэг	38	Ажлын байрны түрээсийн дэмжлэгт хамрагдсан ХБИ-ний тоо	134	5
	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд ажлын байр бий болгосон ажлын олгогчид үзүүлэх дэмжлэг	39	Борлуулалтын дэмжлэг үзүүлэх арга хэмжээнд хамрагдсан аж ахуй эрхлэгч ХБИ-ний тоо	115	85
	Ажил олгогчид урамшуулал олгох /ХБИ-ийг ажилд авч 12 сараас доошгүй хугацаагаар ажлын байраар хангасан ажил олгогч/	40	Байнгын ажилтай болсон ХБИ-ний тоо	47	102
	Мод тарих	41	Мод тарих арга хэмжээнд хамрагдаж түр ажлын байртай болсон иргэдийн тоо	10,283	5,140
	Нийтийг хамарсан ажил	42	Нийтийн хамарсан ажил хийж түр ажлын байртай болсон иргэдийн тоо	13,178	7,697
	Ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээ	43	Ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж түр ажлын байртай болсон иргэдийн тоо	861	1,722
	Ахмадын төрийн бус байгууллагын зөвлөх үйлчилгээ	44	Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлсэн төрийн бус байгууллагын тоо		-
	Хүүхэд хамгаалагч үйлчилгээ	45	Хүүхэд хамгаалагч үйлчилгээнд хамрагдсан иргэдийн тоо /ахмад/	169	150
	Засгийн газрын 2021 оны 58 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Залуучуудыг хөдөлмөрт бэлтгэх" төсөл	46	Бүртгүүлсэн залуучуудын тоо	-	-
		47	Төсөлд хамрагдсан залуучуудын тоо		
ЗАСГИЙН ГАЗАР БОЛОН ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ШИЙДВЭРЭЭР ТОДОРХОЙЛС ОН ХӨТӨЛБӨР,	Ажил олоход хүндрэлтэй иргэнийг тогтмол ажлын байраар хангасан аж ахуйн нэгжид санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх	48	Ажлын байранд дадлагажсан залуучуудын тоо		
		49	Байнгын ажлын байранд зуучлагдсан залуучуудын тоо		
		50	Тогтмол ажлын байраар хангагдсан иргэдийн тоо		

ТӨСӨЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ, АРГА ХЭМЖЭЭ	Мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагын суралцагчдыг ажил олгогчид дагалдуулан суралцуулахад дэмжлэг үзүүлэх	51	Дэмжлэгт хамрагдсан суралцагчдын тоо	
	Өмнөх мэдлэг, ур чадварын үнэлгээг улсын хэмжээнд зохион байгуулах	52	Үнэлгээнд хамрагдсан иргэдийн тоо	
	Хөхирөгчийг ажлын байраар хангах, мэргэжлийн сургалтад хамруулах үйлчилгээ	53	Мэргэжлийн сургалтад хамрагдсан иргэдийн тоо	
		54	Ажлын байраар хангагдсан иргэдийн тоо	
ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН БУСАД ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	Хөдөлмөр эрхлэлтийн ажилтнуудын чадавх бэхжүүлэх сургалт, зөвлөгөөн зохион байгуулах	55	Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагын албан хаагчдаас сургалтад хамрагдсан албан хаагчдын тоо	1,145
	Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга болон Ажиллах хүчний шилжилт хөдөлгөөний тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах	56	Хөдөлмөрийн тухай хууль, түүний дүрэм, журмуудыг танилцуулах сургалт, мэдээлэлд хамрагдсан ажил олгогчийн тоо	3,549
	Хөдөлмөр эрхлэлтийг сурталчлах, олон нийтийг соён гэгээрүүлэх арга хэмжээ, хөдөлмөрийн яармаг, өдөрлөг зохион байгуулах, хууль тогтоомж, эрх зүйн актын уулзалт, хэлэлцүүлэг, зөвлөгөөн зохион байгуулах	57	Хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээ, арга хэмжээний тухай мэдээлэл авсан хүний тоо	8,276